

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 25. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Fredag den 15. marts 2013
Tidspunkt: Kl. 10.00
Sted: Vær. 2-133

Til stede: Bjarne Laustsen (S), Jens Joel (S) fungerende formand, Camilla Hersom (RV), Nikolaj Villumsen (EL), Per Clausen (EL), Erling Bonnesen (V), Lykke Friis (V), Jakob Ellemann-Jensen (V), Pia Adelsteen (DF), Merete Riisager (LA), Lene Espersen (KF)

Desuden deltog: Finansminister Bjarne Corydon (S), miljøminister Ida Auken (SF), minister for fødevarer, landbrug og fiskeri Mette Gjerskov (S) og minister for ligestilling og kirke og minister for nordisk samarbejde Manu Sareen (RV)

Jens Joel ledede mødet.

Punkt 1. Samråd med finansministeren vedr. samrådsspørgsmål J om Europa-Parlamentets ret til indsigt i Rådets budgetter

EUU alm. del (12) – samrådsspørgsmål J

Samrådsspørgsmålet havde følgende ordlyd:

"Ministeren bedes redegøre for, hvorfor regeringen afviser Europa-Parlamentets traktatfæstede ret til indsigt i Rådets budgetter på baggrund af den 43 år gamle såkaldte gentlemanaftale, som ikke er juridisk bindende."

Nikolaj Villumsen begrundede samrådsspørgsmålet. Han pegede på, at traditionelt var det en dansk mærkesag at arbejde for åbenhed i EU, men den tradition afveg finansministeren fra ved at afvise Europa-Parlamentets kritiske spørgsmål til budgettet, da vi havde formandskabet. Han pegede på, at der ligger en folketingsvedtagelse B 152 fra 2009, og at det også var den tidligere regerings holdning at arbejde for åbenhed.

Finansministeren: Må jeg starte med at sige, at det ikke er hver dag, jeg har lejlighed til at diskutere sager, der er ældre end jeg selv. Jeg er netop fyldt 40, og den aftale, der henvises til, er 43 år gammel. Men det gør jeg naturligvis gerne. Det er jo relativt indviklet stof, så jeg har et talepapir med, som jeg holder mig relativt tæt til i besvarelsen. Så kan vi tage en lidt mere fri politisk diskussion af det bagefter.

Dechargeproceduren har gennem årene – som spørgeren nævner – været reguleret ved det, man kalder for gentlemanaftalen, som stammer fra 1970. Den har

indtil 2009 været forstået på den måde, at de to institutioner – altså Rådet og Parlamentet – afholder sig fra at blande sig i hinandens administrative budgetter. Som en konsekvens af det har dechargeproceduren i sager om Parlamentets og Rådets budgetgennemførelse traditionelt været baseret på uformelle drøftelser mellem de to institutioner.

Siden 2009 har det imidlertid været sådan, at Parlamentet har sat spørgsmålstegn ved gentlemanaftalens indhold og rækkevidde på dechargeområdet. Parlamentet har i den forbindelse ønsket at ophæve aftalen. Parlamentet har også i de seneste år ønsket, at Rådets sekretariat har skullet møde op til en form for dechargehøring og svare skriftligt på spørgsmål om Rådets budgetgennemførelse.

Parlamentets ønske har på den måde fået karakter af en institutionel konflikt mellem EU's to budgetmyndigheder om kompetencefordelingen og håndteringen af det praktiske samarbejde på dette punkt.

Det skal i den forbindelse understreges, at Rådet i forbindelse med dechargeproceduren allerede fremsender samtlige dokumenter, der kræves ifølge traktaten og EU's finansforordning.

Parlamentet modtager følgende dokumenter i forbindelse med dechargeproceduren:

1. Rådets finansielle årsregnskab inklusiv en opgørelse af aktiver og passiver.
2. Rådets beretning om de finansielle aktiviteter i regnskabsåret.
3. En sammenfatning af den interne revisors årsrapport om Rådets budgetgennemførelse.

Herudover modtager Parlamentet naturligvis Revisionsrettens årsberetning, der også behandler Rådets budgetgennemførelse.

Europa-Parlamentet efterspørger imidlertid mere information fra Rådet, end Rådet er forpligtet til at efterkomme. Europa-Parlamentet ønsker skriftlige svar på en lang række detaljerede spørgsmål og fremmøde fra Rådet til en form for dechargehøring i Europa-Parlamentet.

De fleste af Parlamentets spørgsmål til Rådet drejer sig ikke om Revisionsrettens bemærkninger til Rådets budgetgennemførelse, som ellers er kernen i dechargebehandlingen.

Det skal understreges, at hvis Rådet ikke fremsendte de juridisk påkrævede dokumenter, ville Europa-Parlamentet sandsynligvis have anlagt sag mod Rådet ved EU-Domstolen.

Derfor er det i forhold til samrådsspørgsmålet vigtigt at slå fuldstændig klart fast, at hverken regeringen eller for den sags skyld Rådet som sådan afviser Europa-Parlamentets traktatfæstede rettigheder i dechargeproceduren.

Lad mig gå videre og se på, hvordan man kunne tænke sig konflikten løst.

Fra dansk side støtter vi ønsket om åbenhed og gennemsigtighed omkring anvendelsen af EU's midler, og det er samtidig vigtigt at bevare den institutionelle balance mellem Rådet og Parlamentet.

Rådet er – udover Parlamentet og Kommissionen – den eneste institution, der ifølge traktatens artikel 319 spiller en væsentlig rolle i dechargeproceduren. Ifølge traktaten meddeler Parlamentet Kommissionen decharge efter henstilling fra Rådet.

Rådet skal således årligt udarbejde en anbefaling vedrørende decharge til Parlamentet. For at kunne udføre dette arbejde skal Rådet i princippet have samme information til rådighed, som Parlamentet har.

Derfor bør et ønske fra Parlamentets side om øget adgang til oplysninger om Rådets budgetgennemførelse logisk set indebære, at Parlamentet tilvejebringer samme form for åbenhed.

Det er derfor sådan – som regeringen tidligere har orienteret Europaudvalget om – at man fra dansk side i januar 2010, dvs. under den tidligere VK-regering, udarbejdede et forslag om, at gentlemanaftalen på dechargeområdet afløses af en ny eksplicit aftale mellem Rådet og Parlamentet om samarbejdet under dechargeproceduren. Det danske forslag blev oversendt til Europaudvalget i april 2010.

Forslaget udsprang af den folketingsbeslutning, et enigt Folketing vedtog den 29. maj 2009. Forslaget har til hensigt at formalisere og modernisere dechargesamarbejdet og er baseret på gensidig åbenhed og ligeværdighed i dechargeproceduren mellem de to institutioner. En fuld gennemførelse af det danske forslag vil indebære større gennemsigtighed – og dermed indsigt – i begge institutioners gennemførelse af deres respektive budgetter.

Bl.a. efter et vedholdende dansk forarbejde oversendte det ungarske formandskab i foråret 2011 et forslag til gensidig aftale om rammen for dechargeproceduren mellem de to institutioner.

Det samlede Råds forslag svarer på mange måder til det danske forslag til en fornyelse af samarbejdet. Forslaget er baseret på en præmis om gensidig åbenhed og ligeværdighed. Det gælder bl.a. udveksling af informationer om begge institutioners budgetgennemførelse, mødeafholdelse om dechargespørgsmål samt muligheden for at stille kritiske spørgsmål til hinandens administration og økonomistyring. Forslaget flugter i øvrigt med kernepunkterne i det danske forslag.

Hvis udvalget er interesseret, oversender jeg gerne Rådets forslag til fornyelse af samarbejdet til orientering i forlængelse af dette samråd.

Situationen mellem parterne er fortsat fastlåst.

Parlamentet har efter to år endnu ikke ønsket at indlede egentlige forhandlinger om Rådets forslag til en dechargeaftale. Foreløbig har reaktionen fra Europa-Parlamentet været, at man ikke vil indgå en gensidig aftale og dermed forpligte sig til at oversende information til Rådet.

Under drøftelser i Europa-Parlamentets budgetkontroludvalg har et gennemgående argument for afvisningen af Rådet været, at Parlamentet alene står til ansvar for sin budgetgennemførelse over for vælgerne og ikke over for Rådet.

Når Rådet ikke har efterkommet alle Europa-Parlamentets ønsker i dechargeproceduren, er det således dels på grund af Europa-Parlamentets afvisning af dialog

og forhandling i sagen, dels fordi Rådet allerede overholder sine juridiske forpligtelser, herunder de traktatmæssige forpligtelser.

Som det fremgår af min orientering her, er perspektiverne for en snarlig løsning af sagen formentlig begrænsede, så længe vi ikke kan få gang i en forhandling om en moderniseret ramme for samarbejdet mellem Råd og Parlament i dechargeproceduren. Det finder jeg meget beklageligt, men sagt lidt populært, så kræves der "to til tango" også i denne sammenhæng.

Hvis jeg afslutningsvis skal opsummere regeringens tilgang helt kort, så ligger det i folketingsbeslutningen B 152 fra maj 2009 og betænkningen til denne, at Danmark skal arbejde for en aftale baseret på gensidighed mellem Rådet og Parlamentet. Det vil sige, at åbenheden i dechargeproceduren skal gå begge veje, da det netop sikrer den størst mulige transparens i budgetgennemførelsen samlet set.

Det er, hvad regeringen hele tiden har arbejdet for – helt i tråd med det mandat, den har fået fra et enigt folketing. Det antager jeg, at alle partierne her i udvalget fortsat vil være enige i.

Per Clausen mente, finansministeren havde været nødt til at indføje et enkelt ord, som ikke findes i Folketingets vedtagelse fra 2009, nemlig ordet "gensidighed". I vedtagelsen står der ikke noget om, at man ikke kan give nogle indrømmelser til Parlamentet, før Parlamentet har givet tilsvarende indrømmelser.

Nikolaj Villumsen pointerede, at det, Folketinget har vedtaget, er, at Rådet skal svare på spørgsmål fra Parlamentet. Det er selvfølgelig rigtigt godt, hvis der kan opnås en situation, hvor der er gensidig åbenhed, men hvorfor har regeringen ikke fulgt Folketingets beslutning om, at Rådet skal svare på spørgsmål fra Parlamentet? Er det, fordi Rådet har noget at skjule?

Han ville gerne have bekræftet, at den gentlemanaftale, man henviser til, er en ensidig beslutning fra 1970 fra Rådets side om, at man ikke vil kigge Europa-Parlamentet efter i sømmene. Den stammer fra et tidspunkt, hvor Parlamentet ikke var folkevalgt. Hvis der nogen sinde har været en gentlemanaftale, har den i hvert fald ikke været juridisk bindende. Parlamentet mener ikke, den eksisterer, eftersom det siden 2009 har kritiseret Rådet for ikke at svare på spørgsmål.

Finansministeren oplæste beslutningsforslaget fra 2009, nr. B 152, hvor der står:

"Folketinget opfordrer regeringen til i Rådet for Den Europæiske Union at arbejde aktivt for en aftale mellem Rådet for Den Europæiske Union og Europa-Parlamentet om en formalisering af dechargeproceduren, som kan føre til større gennemsækelighed og øget parlamentarisk kontrol med forvaltningen af EU's budget, inden Europa-Parlamentet i 2010 skal træffe sin afgørelse om decharge for 2008-budgettet."

Som han havde redegjort for, har regeringen arbejdet endog meget aktivt for en sådan aftale. Det var ikke hans opfattelse, at der i at "arbejde aktivt for" skulle ligge, at der skulle være åbenhed den ene vej, uden at der var det den anden vej.

Han mente ikke, det var et godt argument, at den ene institution er mere folkevalgt end den anden. Både den forrige og den nuværende regering har arbejdet meget aktivt for, at Rådet skulle gå langt i retning af en dialog med Parlamentet.

Finansministeren mente, der var tale om en institutionel magtkamp mellem institutionerne om, hvem der skal have "overhånden". Vi arbejder for at få en bedre budgetgennemførelse og en bedre demokratisk kontrol med den.

Nikolaj Villumsen savnede svar på sit spørgsmål om, hvorvidt Rådet havde noget at skjule. En bedre demokratisk kontrol med budgetterne var lige præcis det, det danske EU-formandskab burde have arbejdet for i stedet for at værne om den lukkethed, som findes.

Han ville gerne vide, om gentlemanaftalen findes. Han betegnede det som underligt, at regeringen fraveg Folketingets enighed om åbenhed og arbejdede for lukkethed.

Mener finansministeren virkelig, at Parlamentet skal stille spørgsmål til Kommissionen for at på svar på, hvad Rådet gør? Det betyder jo, at Kommissionen risikerer at falde, fordi Rådet ikke har styr på budgettet.

Per Clausen hørte ikke, at ordet "gensidig" indgik i folketingsvedtagelsen. Han syntes, regeringen anlagde en bemærkelsesværdig tolkning af det, der blev vedtaget dengang. Er det virkelig regeringens opfattelse, at det, som Folketinget har vedtaget, er, at man ikke må medvirke til større åbenhed, før Parlamentet har gjort noget tilsvarende?

Pia Adelsteen spurgte, om Rådet nogen sinde havde spurgt Parlamentet om noget, som det ikke havde fået svar på. Hun var enig i, at der skal være åbenhed begge veje.

Finansministeren ville gerne slå fast, at Rådet ikke har skjult noget i denne sammenhæng. Rådet har oplyst alt det, det er forpligtet til efter traktaten. Ellers ville Parlamentet nok også have anlagt sag ved Domstolen. Mange af de spørgsmål, der er rejst fra Europa-Parlamentet side, drejer sig ikke om Revisionsrettens bemærkninger til budgetgennemførelsen.

Finansministeren mente ikke, det var korrekt af Nikolaj Villumsen at sige, at regeringen fraviger den beslutning, et enigt Folketing er nået frem til. Det er Parlamentet, som ikke længere ønsker at operere efter den gentlemanaftale, der er udgangspunktet. Bestræbelsen går ud på at få en formaliseret aftale – frem for en uformel gentlemanaftale – som sikrer, at der bliver tørre åbenhed i begge institutioner.

Som flere ordførere har været inde på, skal man ikke gøre det til en kamp mellem institutionerne. Det er præcis det, regeringen ønsker at undgå – altså at Parlamentet tiltvinger sig en rolle over for Rådet, som ikke ligger i traktaten.

Rådet har spurgt, om man ikke kunne få en dialog, sagde finansministeren til Pia Adelsteen, men det har Parlamentet ikke svaret på. Det illustrerer, at det handler om en institutionel magtkamp.

Per Clausen mente, at hvis man fokuserede på den institutionelle magtkamp, ville man aldrig få større åbenhed.

Hvis man er interesseret i større åbenhed, kunne man jo stille spørgsmål til Parlamentet.

Per Clausen bebudede, at man muligvis ville rejse sagen i Folketinget for at få en præcisering af beslutningen fra 2009.

Nikolaj Villumsen pointerede, at det ikke er en magtkamp, beslutningen i Folketinget lægger op til. Folketinget har besluttet, at regeringens skal arbejde for åbenhed, men den beslutning valgte regeringen ikke at følge under EU-formandskabet. Helt konkret foreligger der en beretning fra Folketinget, hvor der står, at der er behov for at forbedre kontrollen med gennemførelsen af EU's budget yderligere, og at medlemsstaterne i den forbindelse har et særligt ansvar. Mener finansministeren, han lever op til, at medlemsstaterne har et særligt ansvar i denne sag?

Pia Adelsteen syntes ikke, det var særligt gentlemanagtigt, at man ikke engang gider svare på et brev. Hun forstod på finansministerens svar, at det eneste, Rådet havde spurgt om, var, om Parlamentet ville gå ind i en dialog. Man havde ikke spurgt til budgetgennemførelsen. Hun syntes godt, Parlamentet kunne svare, så man kunne få løst problemet. Det er rigtigt vigtigt, at man har åbenhed og har mulighed for at tjekke samtlige poster, uanset hvilke institutioner det måtte dreje sig om.

Finansministeren svarede Nikolaj Villumsen, at han bestemt følte, han havde efterlevet Folketingets beslutning. Det er Rådet, der har været den udfarende kraft i forhold til at få en formaliseret aftale, præcis som vi har ønsket det fra dansk side. Og den danske regering har været offensiv i forhold til at få denne holdning lagt for dagen. Det er hverken den tidligere eller den nuværende danske regering, der gerne har villet have en institutionel kamp; det er Parlamentet.

Finansministeren syntes, Parlamentet burde svare på henvendelsen, sagde han til Pia Adelsteen. I stedet for at "spamme" Parlamentet med spørgsmål har Rådet bedt om en dialog om en formaliseret procedure.

Nikolaj Villumsen gjorde opmærksom på, at indtil 2009 eksisterede der en situation, hvor hverken Rådet eller Parlamentet stillede spørgsmål til hinandens budgetter. Det har Rådet åbenbart været glad for. Men så begyndte man i 2009 at stille spørgsmål fra Parlamentets side. Dem ønskede man åbenbart ikke at besvare fra Rådets side, men begyndte at snakke om, at man skulle have en ny ordning. Hvis man synes, at Parlamentet opfører sig skidt, kunne man jo arbejde for, at Rådet stillede spørgsmål til Parlamentets budget. Han mente, det ville være meget simpelt for regeringen at sige, at Rådet bør svare på de spørgsmål, Parlamentet stiller.

Finansministeren syntes, Nikolaj Villumsens indlæg lød som et indlæg fra Parlamentets side. Han havde det synspunkt, at begge institutioner burde formalisere deres samarbejde. Det syntes han var en afbalanceret og gennemtænkt dansk holdning.

Per Clausen benægtede, at Enhedslisten er ude i et felttog til forsvar for Parlamentet. Men hvem taber på det her? Mener finansministeren ikke, at borgerne ville være mere tilfredse, hvis man fra Rådets side foregik med et godt eksempel?

Nikolaj Villumsen ville godt høre, hvor i Folketingets beslutning finansministeren mener, han har opbakning til, at Rådet ikke skal svare på spørgsmål fra Parlamentet. Sagen er vigtig, for der skal være styr på pengene. I den forbindelse henviste Nikolaj Villumsen til, at det er kommet frem, at i 2007 brugte man omkring 100 mio. kr. på rejser fra Rådets side, som ikke var inde i budgettet, idet man tog pengene fra andre konti, hvor der var overbudgetteret. I 2008-2010 brugte man 1,7 mio. kr. til byggeprojekter, som man også tog fra andre kasser. Han mente, man burde skrive sådanne udgifter ind i budgettet.

Finansministeren ville ikke påstå, at der var en egentlig konspiration mellem Enhedslisten og Parlamentet, men når institutionerne slås om at få mere magt på hinandens bekostning, må borgerne se til med dyb undren. Den danske regering mener, den er helt på linje med, hvad almindelige borgere mener, nemlig at man skal aftale formelt og ordentligt, at det naturligvis skal være sådan, at der er gensigtighed begge veje. Han mente, regeringen havde fuldstændig opbakning fra Folketinget til at arbejde for en aftale mellem institutioner herom. Under det danske formandskab i foråret 2012 var Danmark i en tæt dialog med Parlamentets ordfører for at finde en varig løsning, og ordføreren forsøgte at overbevise Parlamentets budgetkontroludvalg om, at man skulle indgå i en forhandling, men det blev afvist af budgetkontroludvalget.

Finansministeren sluttede med at slå fast, at det bestemt ikke er sådan, at regeringen har ligget på den lade side i forhold til at løse dette problem i overensstemmelse med Folketingets vedtagelse om, at man skulle arbejde for en aftale imellem de to institutioner.

FO Punkt 2. Rådsmøde nr. 3233 (miljø - miljødelen) den 21. marts 2013

Miljøministeren: Jeg kan henvise til samlenotatet om rådsmødet den 21. marts – miljødelen – som blev sendt til udvalget den 11. marts 2012.

Der er 3 punkter på rådsmødet, som vedrører mit ressortområde. De vil alle blive forelagt til orientering. Det drejer sig om VVM-direktivet, ABS-forordningen og et punkt om REACH. Udover rådsmødedagsordenen forelægger jeg desuden to sager til forhandlingsoplæg. Det drejer sig om det 7. miljøhandlingsprogram og forslaget om skibsfugning.

1. Kommissionens forslag til ændring af direktiv om miljøvurderinger (VVM)

– *Politisk debat*

KOM (2012) 0628

Rådsmøde 3233 – bilag 5 (samlenotat side 2)

Miljøministeren: Punktet forelægges til orientering. Det handler om ændring af VVM-direktivet.

Sagen er på rådsmødet til en politisk drøftelse. Kommissionen foreslår en revision af VVM-direktivet, som nu er over 20 år gammelt. Det overordnede formål med revisionen er dels at opdatere direktivet til den miljø- og samfundsmæssige udvikling, dels at forenkle VVM-processen.

Regeringen er generelt enig i, at der er behov for en tidssvarende opdatering af VVM-direktivets miljøbegreb. VVM-vurderingen skal til stadighed have fokus på de aktuelle miljømæssige udfordringer, og forslaget indebærer bl.a., at VVM-processen fremover også skal tage hensyn til elementer som biodiversitet, sundhed og klimatilpasning.

Forslaget indeholder desuden en række tiltag, der skal forenkle og strømline VVM-processen. Sagsgangene forkortes, ansvar for enkelte procesled flyttes, indholdet kvalificeres, og bygherren får bedre mulighed for at tilrettelægge processen.

Regeringen er overordnet set positiv over for en række af Kommissionens forslag. VVM-processen skal forløbe administrativt let og stå i forhold til sagernes karakter.

Men vi er også opmærksomme på, at der skal være balance mellem mål og midler. De administrative lettelser må ikke lede til væsentlige nye omkostninger for myndighederne – og dermed i sidste ende for skatteborgerne. Regeringen finder det derfor væsentligt, at forslaget leder til administrative lettelser for erhvervslivet, der dels er realistisk gennemførlige, dels ikke leder til væsentlige meromkostninger. Det er også et gennemgående tema i de indledende forhandlinger i Bruxelles, hvor rigtigt mange medlemsstater er skeptiske over for Kommissionens forslag og især er bekymrede for, hvilke administrative byrder forslaget kan medføre.

For så vidt angår de økonomiske konsekvenser er vi i gang med at undersøge forholdene nærmere og vil på den baggrund uddybe den samlede holdning. Det får vi lejlighed til at tale mere om, når jeg vender tilbage til udvalget for at hente et egentligt forhandlingsoplæg på VVM-direktivet.

Erling Bonnesen opfordrede til, at man sikrede, at dette direktiv kommer til at hænge sammen med afrapporteringen fra natur- og landbrugskommissionen, idet de to ting skal ses i sammenhæng.

Pia Adelsteen var klar over, at forslaget var forholdsvis åbent og ikke var færdiggjort, men var bekymret over, at bygherren pålægges at udarbejde en VVM-redegørelse. Hun spurgte i øvrigt, om der var forskel på at lave en undersøgelse og en redegørelse.

Formålet er at lave forenklinger af reglerne og af procedurerne. Derfor bad hun miljøministeren fortælle, hvilke regler der gælder, og hvilke forenklinger der bliver tale om i forslaget, idet hun havde svært ved at se dem.

Der står, at man skal tage hensynet til menneskers sundhed, biodiversitet, jordarealer og klimatilpasning med. En del af de ting har vi allerede i Danmark. Hun ville gerne vide, hvad vi har i dag, og hvad vi ikke har. Hun spurgte, fordi man også skriver, at man mener, forslaget har en positiv påvirkning af det eksisterende danske miljøbeskyttelsesniveau.

Miljøministeren sagde i anledning af Erling Bonnesens spørgsmål, at formentlig bliver dette direktiv først gennemført, når vi kender resultaterne fra natur- og landbrugskommissionen, så det skulle ikke komme i karambolage med disse. Vi er opmærksomme på problemet.

Miljøministeren studsede ligesom Pia Adelsteen også lidt over, at bygherren skulle pålægges at udarbejde VVM-redegørelser, men hun havde fået at vide, at vi i Danmark faktisk er ret tæt på en sådan ordning. Nu prøver vi at vende det om, sådan at myndighederne udarbejder nogle skemaer, og så skal bygherren udfylde dem. Det er faktisk en afbureaukratisering. Vi skal passe på, at vi ikke pålægger myndighederne så meget, at det bliver dyrere for skatteborgerne.

NOT Miljøministeren ville oversende et notat om, hvilke forenklinger der bliver tale om, og hvordan de forholder sig til miljølovgivningen i Danmark.

2. Kommissionens forslag til forordning om adgang til genetiske ressourcer og deling af udbytte (ABS)

– *Politisk debat*

KOM (2012) 0576

Rådsmøde 3233 – bilag 5 (samlenotat side 15)

Miljøministeren: Punktet forelægges til orientering.

Sagen er på rådsmødet med henblik på en politisk debat.

Kommissionens forslag har til formål at implementere "Nagoya Protokollen" i EU. Protokollen, der er fra 2010, skal sikre ordnede forhold omkring adgang til genetiske ressourcer i ulande og en retfærdig deling af det overskud, som anvendelsen af de genetiske ressourcer kaster af sig.

Protokollen er et afgørende instrument i kampen mod biopirateri og udgør samtidig en innovativ finansieringsmekanisme, der skaber midler til bevaring af de rige naturressourcer og biodiversiteten i ulandene.

Det er derfor også vigtigt, at EU spiller en afgørende rolle i ratifikation og implementering af Nagoya Protokollen. Og det er også i det lys, man skal se den danske lov, der gennemfører Nagoya Protokollen – som blev vedtaget i december.

Regeringen kan generelt støtte Kommissionens forslag. Vi finder det væsentligt, at EU får ratificeret hurtigst muligt og dermed bidrager til, at protokollen kan træde i kraft.

Samtidig ser regeringen også gerne, at Kommissionens forslag bliver strammet op på flere punkter og bliver bragt tættere på protokollens krav. Bl.a. med henblik på at sikre leverandørlandenes stilling i tilfælde af overtrædelser af deres nationale regelsæt.

Pia Adelsteen bad miljøministeren oversætte "biopirateri".

Miljøministeren gav det eksempel på biopirateri, at hvis en stor virksomhed som Coca Cola henter et sødestof i Afrika, så skal det være i overensstemmelse med landets regler om, hvad man må tage ud af landet, og virksomheden skal lade en lille del af sit overskud tilfalde det pågældende land. Hun tilføjede, at der er nogle industrier, som er interesseret i, at skovene bliver stående. Så er det meget smart, hvis de samarbejder med de grønne, fordi begge parter kan se en fordel i, at skovene bliver stående.

FO 3. Kommissionens forslag til EU's generelle miljøhandlingsprogram.

– *Tidlig forelæggelse*

KOM (2012) 0710

Rådsmøde 3233 – bilag 5 (sammenfatning side 20)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (12) – bilag 140 (side 527, senest behandlet i EUU 7/12-12)

Miljøministeren: Punktet forelægges med henblik på tidligt forhandlingsoplæg.

Punktet er ikke på dagsordenen på rådsmødet.

Kommissionen fremlagde sit forslag til 7. miljøhandlingsprogram den 29. november sidste år. Punktet var på dagsordenen på miljørådsmødet den 17. december, og jeg redegjorde for det over for udvalget i december måned.

Programmet udgør en strategisk ramme for EU's miljøpolitik frem mod 2020. Det har et væsentligt fokus på omstilling til en ressourceeffektiv, cirkulær og grøn økonomi. Og det indeholder en lang række mål frem mod 2020 med tilhørende delmål og konkrete initiativer.

Som bekendt var et 7. miljøhandlingsprogram en dansk topprioritet under EU-formandskabet. Regeringen er derfor også tilfreds med, at Kommissionens forslag i det store og hele afspejler vores rådskonklusioner fra juni sidste år om indholdet i et 7. miljøhandlingsprogram.

Kommissionens forslag har da også fået en generel positiv modtagelse i Rådet. Forslaget har siden januar været drøftet på en række møder i Rådets arbejdsgruppe. Der er god fremdrift i forhandlingerne, og det irske formandskab sigter mod opnåelse af en førstebehandlingsenighed med Europa-Parlamentet.

Også Europa-Parlamentet er indstillet på en førstebehandlingsenighed, og meldingerne fra Parlamentet er, at programmet generelt reflekterer Parlamentets forventninger.

Jeg er tilfreds med, at vi nu er kommet så langt, at det ser ud til, at en enighed i EU er inden for rækkevidde. Men det er vigtigt at understrege, at enigheden ikke er der endnu. Vedrørende klimaforandringer og på kemikalieområdet er der stadig væk et godt stykke vej igen.

FO Regeringens holdning er, at vi generelt støtter Kommissionens forslag, idet det matcher vores ønsker fra juni sidste år.

I den forbindelse finder regeringen det helt centralt, at der i programmet er et tydeligt fokus på omstilling til en ressourceeffektiv, grøn lavemissionsøkonomi. Vi støtter også, at programmet især har fokus på at styrke implementeringen af den eksisterende miljølovgivning og eksisterende strategier.

Vi vil samtidig arbejde for, at programmet bliver styrket på en række områder. Vi ønsker bl.a., at programmet kommer til at indeholde initiativer til udarbejdelse af kvantitative målsætninger for bl.a. ressourceeffektivitet. Vi ønsker en styrkelse af programmets initiativer om kemikalier – bl.a. for så vidt angår hormonforstyrrende stoffer, cocktaileffekter, nanomaterialer og kemikalier i produkter. Vi ønsker mere

forpligtende formuleringer i forhold til bæredygtig produktion og forbrug, herunder indsatsen for miljøteknologisk innovation, og en samlet ramme for en grøn produktspolitik. Vi ønsker mere forpligtende initiativer om bæredygtige byer. Og vi ønsker, at programmet i højere grad bidrager til at styrke fremdriften i fastlæggelsen af EU's fremtidige klimapolitik.

Desuden lægger regeringen vægt på, at der sikres sammenhæng mellem mål, midler og finansiering af det 7. miljøhandlingsprogram. Og vi støtter, at der skal gennemføres grundige økonomiske konsekvensanalyser af de konkrete tiltag og målsætninger, der følger af programmet.

Endelig er det vigtigt, at forslaget vedtages hurtigt, så vi undgår at komme ind i en periode med nedsat beslutningsdygtighed på grund af næste års Europa-Parlamentsvalg.

Jeg skal lige sige, at det 6. miljøhandlingsprogram er udløbet, så vi står egentlig uden et miljøhandlingsprogram på nuværende tidspunkt.

Pia Adelsteen, Per Clausen og Lene Espersen støttede regeringens forhandlingsoplæg.

Merete Riisager kunne ikke støtte forhandlingsoplægget, selv om Liberal Alliance er positiv over for tanken om markedsbaserede virkemidler og ensartet implementering og går stærkt ind for et forbedret evidensgrundlag. Derimod er man betænkelig ved den samlede ramme. Generelt er Liberal Alliance positiv over for indsatsen i forhold til vand- og luftforurening, men meget negativ over for den generelle kobling mellem miljø, klima og vækst. Partiet mener, det afsporer debatten og forkluadrer strategien og valget af metode. Som vismændene i Danmark har slået fast, skal man være yderst påpasselig med at hævde, at afgifter og regulering på klima- og miljøområdet er ensbetydende med vækst. Det er heller ikke den måde, hvorpå man opnår den største effekt.

Hun pegede på, at der i vismandsrapporten til Det Miljøøkonomiske Råd på side 12 står, at en ensidig ambitiøs klimapolitik i Danmark eller i EU er omkostningsfyldt og kun har en meget begrænset effekt på den globale opvarmning. Man tilføjer, at for at være meningsfuld må en sådan indsats opfattes som en forløber til en lige så ambitiøs global indsats. Liberal Alliance mener, vi skal have EU-lovgivning på miljøområdet, idet det f.eks. giver resultater hvad angår rent drikkevand. Liberal Alliance mener også, at CO₂-kvotsystemet kan bidrage. Men partiet mener, klimaindsatsen på EU-niveau bruger for mange ressourcer, og udbyttet er for lille. I den forbindelse sammenlignede Merete Riisager med USA, hvor man har lavet en indsats i forhold til skifergas.

I virkeligheden svarer CO₂-reduktionen i Europa præcis til den stigning, der er sket i Kina som følge af eksport til Europa. Så samlet set er CO₂-udledningen steget. Det bekræfter endnu engang, at der er brug for globale initiativer.

Merete Riisager spurgte, om miljøministeren fortsat mener, at EU's klimapolitik skal baseres på mål for vedvarende energi, al den stund CO₂-kvotersystemet undermineres, når vedvarende energi udbygges.

Hun spurgte, hvordan bæredygtige byer placerer sig i forhold til det overordnede kvotesystem.

Per Clausen troede, det var rigtigt, at man i forbindelse med vedvarende energi og CO₂-reduktioner havde indrettet sig på en måde, der i hvert fald gør det ganske vanskeligt at beskrive. Men det betyder naturligvis ikke, at Liberal Alliance har ret i, at man ikke skal gøre noget.

Han spurgte, om fødevareministeren ikke er enig i, at der er en pointe i, at det ikke er en holdbar måde at løse miljøproblemerne på, at man ganske vist ned-sætter CO₂-udslippet i Danmark, man blot importerer varerne fra udlandet, hvor CO₂-udslippet så går op. Industrien har været inde på, at man skulle indføre afgifter for lande, hvor man ikke har CO₂-kvoter. Det syntes han var interessant.

Han var enig i det, miljøministeren sagde om, at det er vigtigt at handle hurtigt, men understregede, at det ikke må gå ud over indholdet.

Han var meget tilfreds med nogle af de ting, regeringen vil arbejde for, men var godt klar over, at når miljøministeren formulerede sig sådan, kunne hun i princippet komme tilbage uden at have opnået noget som helst uden derved at komme i konflikt med forhandlingsoplægget.

Når miljøministeren siger, at dette program skal ses som et led i at etablere cirkulære økonomier, kan det så føre til, at man går efter konkrete mål for ressourceanvendelsen, som tager afsæt i, at man skal reducere ressourceanvendelsen?

Det lyder godt, når der står, at sektorpolitikkerne skal støtte de klima- og miljømæssige målsætninger, men der er noget, der tyder på, at sektorpolitikkerne ikke lever op hertil.

Lene Espersen var glad for det, miljøministeren sagde med hensyn til økonomien, og syntes, det var rigtigt godt, at vi lægger vægt på evidensgrundlaget for de miljøpolitiske tiltag. Hun syntes også, det var godt, at man vil prioritere at håndhæve EU's miljølovgivning. I den forbindelse pegede hun på, at når vi går med til noget, som gennemfører vi det i Danmark, mens man i nogle andre lande er meget langsomme i gennemførelsesfasen, hvilket giver disse lande en konkurrencefordel.

Miljøministeren ville ikke kaste sig ud i en nærmere gennemgang af klimapolitikken i det 7. miljøhandlingsprogram, da hun ikke var ressortminister på området, sagde hun til Merete Riisager. Men det, som ligger i rammeprogrammet, er, at EU skal have en politik efter 2020, og man skal bruge miljøhandlingsprogrammet til at lave en "road map", som vi ikke har, fordi Polen har nedlagt veto. Hun tilføjede, at hun troede, selv Liberal Alliance var enig i, at vi skal have en klimapolitik efter 2020.

Man har ret stærk fokus på, at der skal være en international dimension.

Vi vil gerne have et sæt kriterier, så vi kan vurdere de bæredygtige byer. Både i Indien og i Kina udvikler man byer til 20 millioner mennesker, og de kan have glæde af vores erfaringer med hensyn til at samtænke infrastruktur, kloakker, veje og grønne områder. Vi har set byer, hvor man f.eks. havde glemt kloakkerne. Man løser flere problemer på én gang, hvis det bliver lavet rigtigt. Man må også

sikre, at byerne har adgang til finansiering. Byerne kan faktisk bidrage rigtigt meget til ressourceeffektivitet, hvis de bliver skubbet i den rigtige retning.

Per Clausens spørgsmål om, hvorvidt vi vil indføre afgifter på varer fra lande uden CO₂-kvoter, ville hun overlade til ressortministeren, Martin Lidegaard, at svare på. Det ligger i hvert fald ikke i dette program.

Med hensyn til tempoet var miljøministeren enig i, at det ikke må gå ud over ambitionsniveauet, at vi ønsker hurtig handling. Vi er faktisk rigtigt godt kørende, og Europa-Parlamentet er overraskende positiv over for at højt ambitionsniveau.

I relation til cirkulære økonomier arbejder vi for konkrete mål for ressourceanvendelsen, men miljøministeren troede ikke, hun var helt enig med Per Clausen. Per Clausen taler om at reducere ressourceanvendelsen, mens miljøministeren mente, det ville være bedre at sætte et mål for genbrug. BMW har lavet lean på deres produktion og fundet ud af, at de kan spare 10 pct. pr. bil ved at genanvende stål og plastic, og at de derved kan hæve deres konkurrenceevne med 5 pct.

Miljøministeren takkede Lene Espersen for opbakningen og sagde, at vi ikke har brug for en miljøpolitik, der ikke virker. Det skader sådan set bare sagen. Håndhævelsesdelen er implementeringen af det, vi allerede har vedtaget. Hvorfor finde på noget nyt, når vi har noget godt? Kommissionen har beregnet, at der er 400.000 arbejdspladser i det.

Merete Riisager var enig i, at EU skal have en miljøpolitik også efter 2020, men partiet siger nej til forhandlingsoplægget, fordi det er uenig i den overordnede strategi.

Kloakering af byerne i Indien er godt, men det mente hun ikke var noget, EU skulle give sig af med. Det sker helt udmærket på markedsvilkår.

Hun mente, virksomhederne havde anvendt lean i 30-40 år. Det er ikke noget, EU behøver tage sig af.

Per Clausen var enig med miljøministeren i, at vi skal arbejde for at sikre så megen genanvendelse som overhovedet muligt, men han var ikke sikker på, at det ville være tilstrækkeligt til at løse problemet. Hvis man effektiviserer ressourceanvendelsen, men samtidig øger produktionen med 100 pct., vil ressourcebelastningen stadig væk vokse. Det kan godt være, reguleringen konkret skal have det udgangspunkt, miljøministeren nævner, men man bliver også nødt til at gøre sig nogle overvejelser om den samlede ressourcebelastning.

Miljøministeren indrømmede over for Merete Riisager, at mange virksomheder havde anvendt lean, men man havde mest tænkt på kapital og arbejdskraft og ikke tænkt så meget på ressourcerne. Ressourcepriserne er eksploderet i de sidste 12 år. Derfor tænker man måske mere på ressourceanvendelsen nu.

Miljøministeren var ikke uenig med Per Clausen i det sidste, han sagde, og da vores virksomheder måske har højere standarder, kan vi måske endda få en resourcefordel.

Merete Riisager spurgte, om miljøministeren mente, EU skulle drive rådgivende virksomhed.

Miljøministeren mente ikke, EU skulle drivende rådgivende virksomhed, men det kan godt være, man ved at sætte nogle standarder kunne skubbe til nogle virksomheder.

Den fungerende formand, Jens Joel, konkluderede, at der ikke var konstateret et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Liberal Alliance havde ytret sig imod det.

FO 4. Kommissionens forslag til forordning om skibsophugning

– Tidlig forelæggelse

KOM (2012) 0120, KOM (2012) 0118

Rådsmøde 3233 – bilag 5 (sammenfatning side 33)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (12) – bilag 48 (side 94, senest behandlet i EUU 12/10-12)

Miljøministeren: Punktet forelægges til forhandlingsoplæg, fordi formandskabet har annonceret, at man i begyndelsen af april vil optage drøftelser med Europa-Parlamentet for om muligt at opnå en førstebehandlingsenighed om forslaget under irsk formandskab.

Der var en politisk drøftelse af forslaget på rådsmødet i oktober, og jeg redegjorde i den forbindelse for sagen her i udvalget.

Kommissionens forslag, som det ligger nu, implementerer Hong Kong konventionen om skibsophugning i EU og forpligter medlemsstaterne til at ratificere konventionen, når implementeringen er tilendebragt. Hong Kong konventionen er fra 2009, men er endnu ikke trådt i kraft, fordi der endnu ikke er lande med tilstrækkelig tonnage, der har ratificeret.

FO Regeringen støtter Kommissionens forslag til implementering. Vi mener, det er helt centralt, at EU går forrest for at sikre, at konventionen træder i kraft så hurtigt som muligt. Og vi tilslutter os, at implementeringen foretages, så der opnås størst muligt miljømæssig effekt på globalt plan.

Som part til Hong Kong konventionen vil regeringen til syvende og sidst også kunne acceptere et forhandlingsresultat, hvor EU's forordning bliver en ren implementering af Hong Kong konventionen, og hvor den fornødne ophugningskapacitet sikres.

Forhandlingsmæssigt er Rådet delt i denne sag. En mindre gruppe af medlemslande – herunder Danmark – støtter Kommissionens forslag, mens en anden mindre gruppe af medlemslande ikke ønsker at gå videre end Hong Kong konventionen og ønsker, at EU først implementerer, når konventionen træder i kraft. Så kan man sidde og vente på hinanden. Det mener vi ikke.

Lene Espersen var sådan set enig i regeringens linje med hensyn til skibsophugning. Men skibsfarten er global, pointerede hun. Hun havde noteret sig, at Rederiforeningen helst havde set, at man implementerede Hong Kong konventionen 1:1, men i sidste ende støttede op om Kommissionens forslag og regeringens tilgang til det. Lene Espersen syntes, den balance, regeringen havde fundet, var den rigtige. Hun så gerne, at man på dette område fik taget nogle skridt i retning af at få et bedre miljø, samtidig med at vi skal undgå, at der sker udflugning fra Europa.

Miljøministeren pegede på, at der i dag sker en udflgning af gamle skibe, lige inden de skal hugges op. EU har en interesse i at få lukket dette hul. Det er derfor, vi vil have en europæisk liste.

Merete Riisager kunne støtte regeringens forhandlingsoplæg. Hun mente, regeringen var inde på nogle rigtige ting, bl.a. vedrørende konkurrenceforvridende effekter.

Den fungerende formand, Jens Joel, konkluderede, at der ikke var konstateret et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet ingen partier havde ytret sig imod det.

5. REACH

a) Kommissionens generelle rapport om REACH

KOM (2013) 0049

Rådsmøde 3233 – bilag 6 (samlenotat side 46)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (12) – bilag 239 (side 758, senest behandlet i EUU 8/2-13)

b) Kommissionens meddelelse om Nanomaterialer

– *Præsentation og udveksling af synspunkter*

KOM (2012) 0572

Rådsmøde 3233 – bilag 6 (samlenotat side 50)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (12) – bilag 239 (side 758, senest behandlet i EUU 8/2-13)

Miljøministeren: Punktet omhandler to meddelelser fra Kommissionen:

1. Kommissionens rapport om "Gennemgang af REACH-forordningen".
2. Kommissionens "Anden gennemgang af lovgivningen om nanomaterialer".

Punktet forelægges til orientering.

Sagen er på rådsmødet med henblik på en præsentation fra Kommissionen og udveksling af synspunkter.

Begge meddelelser har været genstand for diskussion på konkurrencerådsmødet den 19. februar. I den forbindelse forelagde erhvervs- og vækstministeren regeringens holdning ved samrådet den 8. februar.

Jeg kan derfor bare gentage, at regeringen hilser begge meddelelser velkommen.

For så vidt angår rapporten om gennemgangen af REACH-forordningen er regeringen enig i, at REACH samlet set fungerer tilfredsstillende. Der er ikke behov for en større ændring af systemet på nuværende tidspunkt. Men der er behov for at få reglerne til at fungere bedre. Og håndhævelsen af dem skal være mere konsekvent i alle medlemsstater.

For så vidt angår meddelelsen om nanomaterialer er regeringen enig i, at vi skal kunne udnytte de positive muligheder, som nanoteknologien rummer. Men det må ikke være på bekostning af sundhed eller miljø. Vi mangler fortsat grundlæggende viden om, hvor nanomaterialerne optræder. REACH har indtil videre ikke leveret de nødvendige registreringer – og dermed viden om – nanomaterialer. Der er derfor i første omgang behov for, at REACH-forordningens bilag bliver ændret, så vi får registreret nanomaterialerne. På længere sigt – når vi har fået tilstrækkelig viden – bør nanomaterialer reguleres på tværs af EU-lovgivningen. Der skal stilles udvidede registreringskrav og etableres en EU-database over nanoprodukter.

Afslutningsvist vil jeg kort nævne, at Kommissionen har lavet en køreplan for at få optaget særligt problematiske stoffer på REACH-kandidatlisten. Det er for at få stoffer, man har mistanke til, ind i REACH-systemet. Man vurderer, at der er 1.500-2.000 stoffer, der burde være på denne liste. Men der er i øjeblikket kun 138. Vi har fra Danmarks side valgt at bakke op om Kommissionens arbejde ved selv at påtage os at undersøge nogle af disse stoffer for at få dem med på listen. Vi har også opfordret en række andre lande til at lave en slags "coalition of the willing", der gerne vil tage nogle stoffer og undersøge dem for at få dem med på listen. Det er, så vidt jeg husker, på nuværende tidspunkt Tyskland, Frankrig, Holland og Sverige. Det er særligt problematiske stoffer. Det er ikke hvilke som helst stoffer.

Per Clausen kom ind på miljøministerens udtalelse om, at vi mangler viden vedrørende nanomaterialer, og spurgte, om hun ikke var enig i, at det i grunden er fuldstændig uholdbart, at vi stadig er i den situation, at vi ved uendelig lidt. Danske virksomheder ved ikke, hvad det vil koste.

Miljøministeren svarede, at det er svært for en politiker at forsvare, at vi på et område, nemlig nanomaterialer, ved så lidt. Det drejer sig om sådan noget som voksdug, tøj og badebassiner, som er tæt på forbrugerne. Vi har lagt vægt på at stramme meddelelsen fra Kommissionen.

6. Eventuelt - honningbier

Miljøministeren: Der har været en meget stor sag om bier i EU. Kommissionen er kommet med et forslag om at se på bejsmidler og forskellige andre ting. Danmark har haft to bekymringer. Den ene var, at vi ville have bejsmidler, der bliver brugt i lukkede væksthuse, taget ud, fordi de altså ikke truer bierne. Den anden var, at vi har haft fokus på planter, der bliver høstet, før de blomstrer. Det har vi ikke kunnet få ud i lang tid. Men i nat eller i går eller for meget nylig har Kommissionen holdt møde, og det ser ud til, at vi alligevel får taget de ting ud, som handler om afgrøder, der bliver høstet, før de blomstrer. Jeg ved, at Venstre og forskellige andre har været meget optaget af det, og vi andre har også kæmpet ret hårdt for det. Det er dér, sagen står nu. Det ser til gengæld ud til, at der ikke er kvalificeret flertal for Kommissionens forslag lige nu, så den står stadig væk i komiteen i dag og i morgen. Det har været en stor sag med de bier, og jeg syntes lige, jeg ville sige det, da jeg har hørt i min øresnegl, at det er gået sådan.

Punkt 3. Rådsmøde nr. 3232 (landbrug og fiskeri) den 18.-19. marts 2013

Fødevareministeren: I dag forelægger jeg ikke nogen forhandlingsoplæg. Alle sagerne på dagsordenen er til orientering. De væsentligste drejer sig naturligvis om landbrugsreformen, og jeg tager dem under ét.

1. Reformpakke om den fælles landbrugspolitik:

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fastsættelse af regler for direkte betalinger til landbrugere under støtteordninger inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik

– *Generel indstilling*

KOM (2011) 0625 og KOM (2012) 0552

Rådsmøde 3232 – bilag 1 (samlenotat side 3)

KOM (2011) 0625 – svar på spørgsmål 1 (af 6/2-12)

EUU alm. del (11) – bilag 88 (henvendelse af 10/11-11 fra Mellempolitik Samvirke)

KOM (2011) 0625 – bilag 2 (henvendelse af 9/11-11 fra Concord Danmark)

KOM (2011) 0625 – bilag 3 (udtalelse fra det irske parlament vedr. reformpakke om den fælles landbrugspolitik)

Udtalelser fra andre nationale parlamenter vedr. reformpakken om den fælles landbrugspolitik:

<http://www.ipex.eu/IPEXLWEB/dossier/document/COM20110625.do>

EU-note (11) – E 11 (note af 8/11-11 om reform af den fælles landbrugspolitik)

Udvalgsmødereferat:

Behandlet på europaudvalgets møde 22/2-13 – referat endnu ikke omdelt

EUU alm. del (12) – bilag 127 (side 337 FO, forhandlingsoplæg forelagt 21/11-12)

2. Reformpakke om den fælles landbrugspolitik:

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik ("den horisontale forordning")

– *Generel indstilling*

KOM (2011) 0628 og KOM (2012) 0551

Rådsmøde 3232 – bilag 1 (samlenotat side 25)

EUU alm. del (11) – bilag 30 (henvendelse af 13/10-11 fra Concord Danmark)

EU-note (11) – E 11 (notat af 8/11-11 om reform af landbrugspolitikken)

Udvalgsmødereferater:

Behandlet på europaudvalgets møde 22/2-13 – referat endnu ikke omdelt

EUU alm. del (12) – bilag 127 (side 337 FO, forhandlingsoplæg forelagt 21/11-12)

3. Reformpakke om den fælles landbrugspolitik:

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningsforordningen) og om forslag til Rådets forordning om foranstaltninger til fastsættelse af støtte og restitutioner i forbindelse med den fælles markedsordning om landbrugsprodukter

– *Generel indstilling*

KOM (2011) 0626, KOM (2011) 0629 og KOM (2012) 0535

Rådsmøde 3232 – bilag 1 (samlenotat side 37)

EUU alm. del (11) – bilag 30 (henvendelse af 13/10-11 fra Concord Danmark)

EU-note (11) – E 11 (notat af 8/11-11 om reform af landbrugspolitikken)

Udvalgsmødereferater:

Behandlet på europaudvalgets møde 22/2-13 – referat endnu ikke omdelt

EUU alm. del (12) – bilag 127 (side 337 FO, forhandlingsoplæg forelagt 21/11-12)

4. Reformpakke om den fælles landbrugspolitik:

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL)

– *Generel indstilling*

KOM (2011) 0627 og KOM (2012) 0553

Rådsmøde 3232 – bilag 1 (sammenfatning side 51)

KOM (2011) 0627 – bilag 2 (henvendelse af 5/12-11 fra Økologisk Landsforening)

EUU alm. del (11) – bilag 30 (henvendelse af 13/10-11 fra Concord Danmark)

EU-note (11) – E 11 (notat af 8/11-11 om reform af landbrugspolitikken)

Udvalgsmødereferater:

Behandlet på europaudvalgets møde 22/2-13 – referat endnu ikke omdelt

EUU alm. del (12) – bilag 127 (side 337 FO, forhandlingsoplæg forelagt 21/11-12)

Fødevareministeren: På rådsmødet ønsker formandskabet at opnå opbakning til det, der hedder en generel indstilling i Rådet på landbrugsreformen. Det er altså Rådets mandat til forhandlingerne med Europa-Parlamentet om et kompromis. Det vil sige, at nu står vi der. Europa-Parlamentet stemte onsdag i denne uge om deres ændringsforslag. Derfor kan forhandlingerne mellem Rådet og Europa-Parlamentet nu starte. Vi håber, at vi når et kompromis i juni 2013.

Jeg har fået godkendt et forhandlingsoplæg på landbrugsreformen i november 2012. I dag vil jeg gennemgå de udestående spørgsmål i Rådet for hvert af de fire forslag, som jeg regner med kommer op at vende.

Forslaget om direkte støtte er dér, hvor de største politiske udestående spørgsmål er. Det er klart, at vi meget aktivt støtter formandskabets forslag om at begrænse den interne omfordeling. Vi støtter altså den "irske model".

Modellen blev drøftet på rådsmødet i februar. Her var der tre overordnede holdninger til formandskabets forslag: De medlemslande, der allerede har udjævnet støtten, er tilbageholdende. De medlemslande, der som os står til at skulle gennemføre massive omfordelinger i landene, støtter formandskabets kompromismodel. Endelig er der en gruppe – det er fortrinsvis nye medlemslande – som muligvis vil støtte forslaget, hvis de til gengæld får opfyldt nogle andre krav.

Kommissionen holder hårdnakket fast i deres oprindelige forslag. Det er det, de har lagt på bordet, og de er ikke meget for at ændre på det.

Et andet emne, der kommer op, er brugen af koblet støtte, hvor en stor gruppe af medlemslande ønsker noget mere fleksibilitet. Det ved vi godt hvad betyder. Det mener jeg vil være forkert, og jeg håber, at vi kan bremse disse ønsker. Ikke mindst de nye medlemslande ønsker mere koblet støtte. De ønsker også at fortsætte med at bruge en forenklet model til udbetaling af den direkte støtte. Det er

den såkaldte SAPS-model. Det synes jeg til gengæld er helt rimeligt. SAPS-modellen giver dem en enklere måde at udbetale støtten på. Det synes jeg sådan set er OK. Det vil begrænse de administrative byrder i landene. Det synes jeg, de skal have lov til.

Det vanskeligste punkt vil fortsat være de grønne krav. Formandskabet er kommet med en ny tekst, der på de fleste punkter går i den rigtige retning for os. På afgrødediversificering og permanent græs tegner det til, at der rent faktisk kan opnås enighed.

På miljøfokusområder foreslår formandskabet at reducere satsen fra 7 pct. til en gradvis gennemførelse med 3 pct. stigende til 5 pct. i 2016. Det er samme model, som Europa-Parlamentet ønsker, og det er der generelt opbakning til. Jeg havde nok foretrukket en mere ambitiøs tilgang, men det er nok dér, vi ender.

Det er til gengæld positivt, at der gives mulighed for, at 50 pct. af kravet om miljøfokusområder kan leveres gennem kollektive eller regionale aftaler. Det kan give større og sammenhængende miljøfokusområder, hvilket vi kan bruge i Danmark. En anden god ting er, at miljøafgrøder kan tælle med under miljøfokusområder – selvfølgelig med en vis omregningsfaktor. Der er stadig et par spørgsmål, som skal afklares. Men ellers er det et fornuftigt kompromis på miljøfokusområdet, som jeg mener vil kunne understøtte vores miljøtiltag her i Danmark.

Et udestående for os er muligheden for, at de grønne krav kan opfyldes gennem brug af miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger i landdistriktspolitikken. Her mener vi også, at arealordninger i forhold til vandrammedirektivet skal tælle med. Men jeg håber, at vi finder et godt kompromis på de grønne krav.

Forslaget om den horisontale forordning om finansiering af landbrugspolitikken er meget teknisk, men det er også her, vi vil forsøge at reducere de administrative byrder, altså mindske bureaukratiet.

Spørgsmålet om administrative sanktioner i forhold til de grønne krav er vanskeligt, fordi mange medlemslande ønsker, at der ikke skal være nogen sanktion udover værdien af den grønne betaling. Det virker forkert ikke at have en egentlig sanktion.

Der er også krydsoverensstemmelse, hvor formandskabet har fået opbakning til at fjerne kravet om beskyttelse af kulstofrige jorde. Medlemslandene er generelt villige til at tage sagen op på ny, hvis Kommissionen kan fremlægge et mere konkret defineret forslag. De oprindelige forslag manglede en klar afgrænsning og definition. Det er ikke særlig smart, når man taler om krydsoverensstemmelse.

Derudover er der en række kontrolbestemmelser, hvor vi ser på muligheden for at gøre det så enkelt og effektivt som muligt både for landmændene og for administrationen. Det gælder blandt andet i forhold til markbloksystemet, hvor vi arbejder på at slippe for, at vi skal sende breve ud til 10.000 landmænd, som vi har måttet gøre det i år, på grund af afvigelser på små decimaler i markblokkene. Det har vi været tvunget til. Det håber vi på, at vi kan slippe for fremover.

I markedsordningen er der en række udestående spørgsmål som referencepriser, fastsættelse af handelsnormer, sukkerkvoter, udvidelse af regler og finansiering til

ikke-medlemmer af producentorganisationer og interprofessionelle organisationer samt anvendelse af krisereserven.

Fra dansk side prøver vi på dette område at fastholde den størst mulige grad af markedsorientering, når vi skal fastlægge Rådets holdning. Det bliver nok endnu sværere, når vi skal forhandle videre med Europa-Parlamentet. Men vi må i hvert fald prøve at holde Rådet på sporet.

Forslaget om landdistriktspolitikken er det forslag, hvor vi rent faktisk nåede længst under dansk formandskab med et kompromis. Jeg er særligt glad for, at engangskompensationer er med i Rådets holdning. Det var en af de danske mærkesager. Det vil være et rigtig godt instrument at kunne betale landmændene ud én gang for alle i forhold til miljø og natur. Europa-Parlamentet støtter nu også idéen.

Vi kan støtte Kommissionens forslag om nye kriterier for områder med naturbetingede begrænsninger, men især Tyskland har store problemer med forslaget.

Hvad angår investeringsstøtte ønsker en række medlemslande, at der kan ydes investeringsstøtte til at opfylde lovkrav i en periode, efter at loven er trådt i kraft. Vi holder stadig væk fast i, at det er en meget, meget dårlig idé at stille folk i udsigt, at hvis de lader være med at overholde loven, når den træder i kraft, så kan de bagefter få støtte. Det synes jeg ikke er en særlig god incitamentsstruktur.

I forhold til risikostyring er der fra flere medlemslande et ønske om at gøre det mere fleksibelt at støtte forsikringsordninger. Vi vil holde fast i, at det skal være på linje med den grønne boks i WTO. Det vil mindske risikoen for konkurrenceforvridning betydeligt.

Endelig er der også spørgsmålet om grundlaget – også kaldet baseline – for beregning af støtte til miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger. Kommissionen ønskede, at de grønne krav til den direkte støtte skulle være udgangspunktet for beregningen af støtte til miljø- og klimavenlige jordbrugsforanstaltninger. På linje med Europa-Parlamentet kan vi støtte Kommissionens forslag, men der er et klart flertal af medlemslande imod.

Det, vi taler om her, er en meget stort kompromispakke. Det er Rådets sidste skridt – forhåbentlig i hvert fald – mod at vedtage en beslutning om CAP'en. Det vil sige, at der kommer til at skulle files på alle mulige mærkelige ting. Jeg holder naturligvis fast i det forhandlingsmandat, vi har vedrørende de danske prioriteringer, som vi jo har vendt igen og igen i denne kreds. Men jeg vil også sige, at der er lagt op til, at ministrene skal bures inde uden embedsmænd – det er faktisk farligt – der er lagt op til natteforhandlinger, der er lagt op til det store rivegilde. Sådan er det. Man kan ikke forvente andet end, at noget vil vi vinde, noget vil vi tabe. Vi kommer sikkert ud med noget, som er et kludetæppe. Sådan må det jo være i de sidste forhandlinger.

Erling Bonnesen indledte med at sige, at Venstre selvfølgelig står bag de mandater, der er givet tidligere.

Han henviste til, at der er en del bekymringer hos landmændene med hensyn til mulighederne for at overføre 15 pct. fra søjle 1 til søjle 2, og spurgte, hvad regeringens holdning er hertil.

Han mente, det var værd at lave lidt analyse på, hvad det vil have af konsekvenser økonomisk og jobmæssigt, hvis vi gør det i Danmark.

Han spurgte, om Frankrig har mulighed for at gå den modsatte vej, altså overføre fra søjle 2 til søjle 1, idet han mente, det kunne give anledning til en renationalisering af landbrugsstøtten.

Han ville gerne vide, hvor store beløb der rent faktisk kan tilkomme Danmark af landdistriktsmidlerne, og spurgte, om regeringen ville hjemtage det maksimale beløb.

Per Clausen syntes, det var en rigtig god idé at bede fødevareministeren redegøre for det potentiale, der er for at skabe øget udvikling, vækst og beskæftigelse i landdistrikterne ved at flytte pengene fra automatisk landbrugsstøtte til en mere systematisk indsats. Han håbede, fødevareministeren ville bekræfte, at man ville hjemtage de midler, der er mulighed for at hjemtage. Per Clausen tilføjede, at det nok var en lidt anden vinkel på spørgsmålet, end Erling Bonnesen havde.

Fødevareministeren sagde indledningsvis, at der ikke var nogen af de spørgsmål, Erling Bonnesen – ikke for første gang – stillede, der havde noget at gøre med det, der skal ske i Bruxelles mandag og tirsdag, men hun ville da godt prøve at besvare spørgsmålene. Hun mente ikke, svarene ville komme bag på Erling Bonnesen, som havde spurgte om det samme 117 gange.

Fødevareministeren bekræftede, at der er mulighed for overførsel fra søjle 1 til søjle 2. Regeringens holdning er den samme, som den hele tiden har været, nemlig at nu skal vi først lige se, hvad der bliver besluttet i Bruxelles, og så skal vi i lyset af den politiske og økonomiske situation og den økonomiske situation for dansk landbrug vurdere, hvad vi vil gøre. Regeringens klare holdning er, at for det første vil vi gerne vil have, at der bliver mulighed for en overførsel, og for det andet vil vi gerne have en vis fleksibilitet, sådan at vi ikke skal træffe en beslutning, som gælder alle 7 år, idet den økonomiske situation kan ændre sig rigtig meget i løbet af de 7 år.

Det kunne være klogt nok at foretage en analyse, men hun ville ikke love noget om, hvordan vi ville foretage den. I øvrigt mindedes hun ikke, at den foregående regering fremlagde analyser vedrørende modulation for Folketinget, inden den traf beslutning herom. Når regeringen træffer sin beslutning, vil den gøre det på et oplyst grundlag med behørigt hensyn til landbrugets økonomiske situation.

Det er korrekt, at Frankrig har mulighed for at overføre penge fra søjle 2 til søjle 1, men så mister de jo muligheden for national medfinansiering, hvorved deres landbrug mister penge, så incitamentet til at gøre det er begrænset. Men fødevareministeren ville ikke udelukke, at Frankrig kunne finde på det.

Det med at hjemtage støtten var ikke noget, den tidligere regering brillerede voldsomt meget med, sagde fødevareministeren i anledning af Erling Bonnesens sid-

ste spørgsmål. Hun kunne ikke svare på spørgsmålet nu, idet hun ikke kunne forudse, hvordan det går fra nu af og til 2020.

I relation til Per Clausens indlæg sagde fødevareministeren, at regeringen naturligvis ville tage behørigt hensyn til, hvordan landdistriktsmidlerne kan hjælpe med til at skabe udvikling i landdistrikterne og på den måde bidrage til, at vi får en fornuftig balance.

Det meste af rådsmødet kommer til at handle om landbrugsreformen. Det bliver ganske interessant. Jeg tror, vi skal være glade og tilfredse med, at det er det irske formandskab, der kører det her. De prøver at gøre det meget professionelt. Det synes jeg sådan set er rigtigt fint. De har en meget inddragende facon. De har forladt nogle af deres særstandpunkter fra dengang, vi forhandlede under det danske formandskab, og prøver at finde nogle løsninger. Det synes jeg sådan set er positivt. Men det allervigtigste lige nu, tror jeg, i forhold til den konkrete situation for kvægproducenterne i Danmark er, at vi får den irske model igennem, altså at vi ikke skal trække så meget i støtten til kvægproducenterne fremover.

5. (Evt.) Forslag til Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EU) nr. 40/2013 om fastsættelse for 2013 af fiskerimuligheder i EU-farvande og for EU-fartøjer i visse andre farvande for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande, der er omfattet af internationale forhandlinger eller aftaler

– *Politisk enighed/vedtagelse*

KOM (2012) 0668

Rådsmøde 3232 – bilag 1 (samlenotat side 70)

EUU alm. del (12) – bilag 171 (resultatet af Norgesforhandlinger for 2013)

Udvalgsmødereferater:

EUU alm. del (12) – bilag 197 (side 684, behandlet i EUU 25/1-13)

EUU alm. del (12) – bilag 164 (side 606, behandlet i EUU 14/12-12)

Fødevareministeren: Da Rådet tilbage i december vedtog fiskerimulighederne for 2013, var forhandlingerne med Norge samt kyststatsforhandlingerne endnu ikke afsluttet. For disse bestande blev der derfor fastsat nogle foreløbige kvoter.

Kommissionen fremsatte i onsdags et forslag, der implementerer aftalen med Norge og fastsætter de endelige fiskerimuligheder og kvoter. Det har jeg sendt et orienterende notat over om.

Kommissionens forslag indeholder også fiskerimuligheder for tobis for 2013. Det giver en samlet dansk kvote på 249.000 tons, hvilket må betegnes som meget, meget tilfredsstillende.

Udfordringen er som sædvanlig at få sat fiskeriet i gang i ordentlig tid. Derfor har jeg bedt om at få sat denne sag på dagsordenen. Den var ikke på dagsordenen, men jeg har bedt om at få sat den på dagsordenen. Jeg har rendt Kommissionen på dørene, jeg har rendt formandskabet på dørene. Vi vil simpelt hen have åbnet dette fiskeri fra 1. april. Nu har vi sat det på dagsordenen. Hvis vi får det, som vi vil have det, kan vi fjerne det fra dagsordenen igen. Vi følger sagen tæt, og vi presser på, for vi vil simpelt hen have tobisfiskeriet åbnet 1. april. Det er fuldstændig uacceptabelt, at vi kan lukke et fiskeri med dags varsel, men ikke kan finde ud af at åbne et fiskeri, når der rent faktisk er nogle bæredygtig fiskerimuligheder. Vi havde den med sperling tidligere. Nu tager vi den også for tobis. Jeg er optimistisk i forhold til, at det lykkes. Det er derfor, sagen er på dagsordenen. Den ville ikke have været på dagsordenen, hvis det ikke var, fordi vi holdt fast i den sag.

Punkt 4. Samråd med ministeren for ligestilling og kirke vedr. samrådsspørgsmål M og samrådsspørgsmål N om direktivforslag om kvinder i bestyrelser

KOM (2012) 0614

EUU alm. del (12) – samrådsspørgsmål M

EUU alm. del (12) – samrådsspørgsmål N

KOM (2012) 0614 – bilag 4 (Folketingets begrundede udtalelse)

Rådsmøde 3146 – bilag 3 (debatten om kvinder i bestyrelser)

EUU alm. del (11) – svar på spørgsmål 71

EUU alm. del (11) – svar på spørgsmål 73

EUU alm. del (11) – svar på spørgsmål 74

EUU alm. del (11) – bilag 473 (revideret oversættelse af regeringens høringssvar på Kommissionens høring om flere kvinder i bestyrelser)

EUU alm. del (11) – bilag 600 (Ligestillingsministerens og Erhvervs- og Vækstministerens brev til Kommissær Reding og Barnier vedrørende kvinder i bestyrelser)

EUU alm. del (11) – bilag 609 (brev vedr. kvinder i bestyrelser)

Udvalgsmødereferater:

EUU alm. del (12) – bilag 65 (side 168, besvarelse af samrådsspørgsmål B, 2. del 17/10-12)

EUU alm. del (12) – bilag 48 (side 107, besvarelse af samrådsspørgsmål B, 1. del 12/10-12)

Samrådsspørgsmålene havde følgende ordlyd:

M "Vil ministeren redegøre for den videre proces i forbindelse med EU-Kommissionens direktivforslag om kvinder i bestyrelser, og hvilket synspunkt vil ministeren indtage i de kommende forhandlinger, nu da et flertal i Folketinget mener, at det er i strid med nærhedsprincippet?"

N "Ministeren udtalte under besvarelse af LIU samrådsspørgsmål B og C den 9. januar 2013, at han ikke har betænkeligheder i forhold til Danmarks mulighed for at få en undtagelse i forhold til direktivet. Vil ministeren i forlængelse heraf redegøre for, om han mener, det er en god idé, at Danmark skal bede om yderligere undtagelser i forhold til EU's lovgivning?"

Pia Adelsteen begrundede samrådsspørgsmålene. Hun var interesseret i at høre, hvilke holdninger ligestillingsministeren ville fremføre i forbindelse med de forhandlinger, der kommer om ligestillingsdirektivet, efter at et flertal i Folketinget udenom regeringen havde udtalt, at forslaget om kvoter var i strid med nærhedsprincippet.

I samrådet i Ligestillingsudvalget den 9. januar havde hun hørt ligestillingsministeren sige, at han gerne ville have, at Danmark fik en undtagelse, fordi vi har lavet vores egen model. Hun spurgte, om det stadig væk er det, regeringen arbejder for.

Ligestillingsministeren: Tak for invitationen til at komme her i dag. Og tak for spørgsmålene. Jeg vil besvare de to samrådsspørgsmål under ét.

For at starte med samrådsspørgsmål M om den videre proces, så vil jeg gerne orientere både om status for forhandlingerne og om den videre proces selvfølgelig.

Jeg vil indledningsvis gerne sige lidt om det forhold, at flertallet i Folketinget ikke mener, at direktivet overholder nærhedsprincippet.

Regeringen har noteret sig, at der blev afgivet en begrundet udtalelse fra Folketinget. Men der var ikke parlamenter nok i EU, der delte denne vurdering, og der var dermed ikke tale om et såkaldt gult kort. Derfor er forhandlingerne om selve direktivet og dets indhold nu gået i gang.

Ud over den uformelle frokost på rådsmødet i december 2012, hvor kommissæren præsenterede forslaget, har direktivforslaget alene været gennemgået teknisk i arbejdsgruppen.

Der har indtil nu været afholdt to møder om direktivet i EU i en arbejdsgruppe under Rådet.

En del lande har udtrykt deres foreløbige holdning til direktivforslaget. En del lande er imod. En række lande er ligesom Danmark skeptiske. Det kunne tyde på, at forhandlingerne kommer til at tage tid.

På det første arbejdsgruppemøde præsenterede Kommissionen direktivforslaget, og på det andet møde tog man hul på den tekniske gennemgang af artiklerne.

Kommissionen har på de to arbejdsgruppemøder svaret på mange spørgsmål fra medlemslandene – og dermed forklaret, hvordan Kommissionen mener, at direktivforslaget skal forstås.

Vi har fået svar på nogle af vores spørgsmål, men endnu ikke dem alle. Og den tekniske gennemgang er langt fra slut.

Jeg vil selvfølgelig gerne orientere om de svar, som Kommissionen indtil videre har givet på arbejdsgruppemøderne på nogle af medlemsstaternes mange spørgsmål.

Det skal understreges, at der kun er givet mundtlige svar fra Kommissionen. Man er endnu ikke nået til det stadie i forhandlingerne, hvor man er begyndt at diskutere konkrete ændringer til direktivets tekst.

Så selv om vi nu er klogere på, hvordan Kommissionen mener, at direktivforslaget skal forstås, så er selve direktivteksten stadig lige så uklar, som den hele tiden har været.

Et af de helt centrale spørgsmål – som vi selvfølgelig har været meget interesseret i – er spørgsmålet om, hvorvidt direktivet indfører kvoter. Her har Kommissionen svaret:

- At målet om minimum 40 pct. af hvert køn i bestyrelser i 2020 er bindende – forstået på den måde at medlemsstaterne er forpligtet til at arbejde hen imod det mål.
- Men der er ingen sanktioner forbundet med, at medlemsstaterne ikke når målet om 40 pct. i 2020. Den eneste sanktion vil være, at medlemsstaterne skal fortsætte med at følge direktivets metode for valg af bestyrelsesmedlemmer.

På spørgsmålet om, hvad direktivet helt præcist forpligter til, har Kommissionen svaret følgende:

- At direktivet vil forpligte de børsnoterede selskaber, som ikke har minimum 40 pct. af det underrepræsenterede køn i bestyrelsen, til at opstille kriterier for, hvad der skal til for at varetage en bestyrelsespost i netop den virksomhed.
- De børsnoterede selskaber skal desuden have en gennemsigtig rekrutteringsproces for valg af bestyrelsesmedlemmer.
- Er en kvinde og en mand præcis lige kvalificerede ud fra virksomhedens kriterier for bestyrelseskandidater, skal virksomheden vælge personen af det underrepræsenterede køn.
- Medlemsstaterne skal indføre sanktioner over for virksomheder, som ikke har fastsat en gennemsigtig rekrutteringsproces. Medlemsstaterne skal ikke sanktionere virksomheder, hvis de ikke når målet på 40 pct. i 2020.

Med hensyn til den videre proces er den egentlige forhandling i Rådet ikke startet endnu.

Men en del lande er imod forslaget. En række lande er ligesom Danmark skeptiske. Det kunne tyde på, at forhandlingerne kommer til at tage lang tid.

På arbejdsgruppemøderne har vi fra dansk side gjort det klart, at regeringen er skeptisk, fordi:

- Vi mener, at tiltag, der skal fremme ligestilling i bestyrelser, skal være fleksible for den enkelte virksomhed – sådan som vi mener, at den danske model for en ligelig kønsfordeling i bestyrelser er det.
- Vi mener, at rækkevidden af direktivets forpligtelser er uklare.

Kommissionen er selvfølgelig også bekendt med, at et flertal i det danske Folketing har indgivet en begrundet udtalelse, fordi flertallet ikke mener, at direktivforslaget overholder nærhedsprincippet.

Direktivforslaget er på dagsordenen første gang for ministrene på et rådsmøde den 20. juni 2013. På mødet bliver der kun lagt op til, at formandskabet præsenterer en status på direktivet. Der lægges ikke op til en egentlig forhandling i juni.

Jeg forelægger sagen til forhandlingsoplæg for Folketingets Europaudvalg, før regeringen lægger sig fast på en holdning til direktivforslaget i EU – efter den danske EU-beslutningsprocedure.

Som det også fremgår af grund- og nærhedsnotatet, så er regeringens foreløbige generelle holdning positiv over for initiativer, der kan styrke en mere ligelig kønsfordeling i virksomheders bestyrelser.

Dog bør initiativer, der skal fremme ligestilling i bestyrelser, være fleksible for virksomhederne. Regeringen er som bekendt imod bindende kvoter for kønsfordelingen i bestyrelser.

Lige nu er vi i gang med at undersøge, hvilke konsekvenser direktivforslaget vil have for dansk erhvervsliv, og i hvor høj grad direktivforslagets rekrutteringsmodel er forenelig med dansk selskabsret.

Regeringen er foreløbig skeptisk over for direktivforslaget på grund af en række uklarheder i forslaget. En del spørgsmål er blevet besvaret – men direktivets tekst skal også være klar. Det arbejder vi fra dansk side for, at den bliver.

Regeringens holdning er, at direktivforslaget bør have en undtagelsesbestemmelse for medlemsstater, der har indført nationale initiativer, som fremmer en ligelig kønsfordeling i børsnoterede virksomheder.

Regeringen arbejder for, at det bliver helt klart, at Danmark falder ind under direktivets undtagelsesbestemmelse.

For så vidt angår samrådsspørgsmål N og min udtalelse om, at jeg ikke er bekymret i forhold til, om Danmark falder ind under direktivforslagets undtagelsesbestemmelse, vil jeg gerne slå fast med det samme:

Jeg kan selvfølgelig ikke på nuværende tidspunkt sige med absolut sikkerhed, at den danske model for en ligelig kønsfordeling i bestyrelser vil falde ind under undtagelsesbestemmelsen. Men jeg er optimistisk med hensyn til, om vi kan komme ind under undtagelsesbestemmelsen. Når jeg er så positiv, skyldes det, at Kommissionen indtil nu kun har givet os anledning til optimisme i den retning.

Bl.a. nævnte Kommissionen ved offentliggørelsen af direktivforslaget, at en række lande, herunder Danmark, har vedtaget forskellige former for lovtiltag i denne forbindelse. De uformelle drøftelser, vi har haft i forbindelse med arbejdsgruppemøderne, har heller ikke givet anledning til andet end optimisme i den retning.

I samrådsspørgsmål N spørges der desuden til, om jeg vil redegøre for min holdning til, om Danmark skal bede om yderligere undtagelser i forhold til EU's lovgivning.

I forhold til direktivet kan jeg sige, at regeringen vil arbejde for, at den danske model for en ligelig kønsfordeling i bestyrelser vil falde ind under den allerede foreslåede undtagelsesbestemmelse i direktivet.

Hvis der med spørgsmålet menes, om Danmark skal bede om yderligere undtagelsesbestemmelser i forhold til EU's ligestillingslovgivning generelt, så er svaret: Nej.

Samlet må jeg sige, at regeringen har gjort det fuldstændigt klart i EU, at regeringen endnu ikke har taget samlet stilling til direktivforslaget, da der endnu er en række uklarheder. Regeringen arbejder – som sagt – aktivt på at afklare rækkevidden af direktivets forpligtelser.

Regeringen vil selvfølgelig forelægge sagen til forhandlingsoplæg for Folketingets Europaudvalg, inden den danske holdning fastlægges.

Men vi forelægger ikke sagen til forhandlingsoplæg, før der er klarhed om direktivets indhold.

Det sker i henhold til den danske EU-beslutningsprocedure.

Pia Adelsteen var lidt ked af, at den tekniske gennemgang i EU ikke havde skabt større klarhed, idet hun mente, at den tekniske gennemgang af Kommissionen, der havde været i Europaudvalget, havde skabt klarhed. Hun havde håbet, der nu var skabt så megen klarhed, og Europaudvalget kunne få et klart svar fra ligestillingsministeren om, hvilken holdning Danmark ville have. Hun forstod ikke, at ligestillingsministeren kunne blive ved med at sige, at han ikke havde nogen holdning, men gerne ville have en undtagelse. Det syntes hun ikke hang sammen.

Lykke Friis pointerede, at Kommissionen mener, der er tale om kvoter – bare kvoter uden sanktioner – og at man skal kunne beskrive, hvilke kvalifikationer der skal til, og at der skal være en gennemsigtig procedure. Det var sådan set også sådan, Venstre og Dansk Folkeparti læste direktivforslaget. Nu siger ligestillingsministeren, at han hverken kan sige ja eller nej, men for øvrigt vil vi gerne have en undtagelse. I den forbindelse pegede hun på, at den tyske regering klart har meldt ud, og den vil sige nej til direktivet, og samtidig har sagt, at den ønsker at samle et blokerende mindretal. Det er en holdning, Venstre støtter.

Hun ville gerne høre lidt mere om, hvilke uklarheder ligestillingsministeren mener, der er tilbage, før vi kan gøre op, om vi vil tilslutte os direktivet eller ej.

Ligestillingsministeren svarede Pia Adelsteen, at regeringens foreløbige holdning er, at vi er skeptiske – netop på grund af uklarhederne med hensyn til rækkevidden af direktivets forpligtelser. Vor holdning er, at direktivet bør indeholde en undtagelsesmulighed. Som sagt arbejder regeringen for, at den danske model falder ind under undtagelsesbestemmelsen. Vor endelige holdning fastlægges, efter at ligestillingsministeren har indhentet et mandat fra Europaudvalget.

Ligestillingsministeren sagde til Lykke Friis, at han mente ikke, der var noget odiøst i at sige, at der stadig væk er uklarheder, og pegede på, at man kun er midt i den tekniske gennemgang. Det forhindrer os ikke i at give udtryk for, at vi gerne vil ind under undtagelsesbestemmelsen, fordi vi mener, at det, vi har vedtaget i Folketinget i december måned, er bedre. På nogle områder er vi positive, men vi har også sagt på arbejdsgruppemøderne, at vi mener, der skal være fleksibilitet for virksomhederne, og at regeringen er imod bindende kvindekvoter. Her er der imidlertid tale om kvoter uden sanktioner. Det er ikke målet, der er bindende, men midlerne. Derfor kan det være rigtig svært at sige, om der er tale om kvoter eller ej.

Merete Riisager var enig i det, der var fremført af ordførerne fra de borgerlige partier. Hun glædede sig over, at der var en vilje til, at vi fra Danmarks side er med i et blokerende mindretal.

Sidst man diskuterede spørgsmålet, sagde ligestillingsministeren, at det med at få flere kvinder i bestyrelser hang meget tæt sammen med et opgør med det kønsopdelte arbejdsmarked. Hun spurgte, om det samme gælder på EU-niveau, og om ligestillingsministeren mente, man på EU-niveau skulle gøre op med det kønsopdelte arbejdsmarked.

Pia Adelsteen spurgte, om hun havde hørt rigtigt, at ligestillingsministeren ville bede om et mandat i Europaudvalget, inden regeringen havde klarlagt sin egen holdning. Altså at forhandlingsoplægget vil gå ud på: "Vi ved ikke, hvad vi mener; det vil vi gerne have mandat til."

Den tekniske gennemgang, man havde fået i Europaudvalget af Kommissionen, var ledsaget af 13 plancher, og på den første planche stod der "40 pct." Det undrede hende, at ligestillingsministeren siger, han ikke går ind for kvoter, men det er OK, at EU gør det.

Når et flertal i Folketinget siger, det ikke mener, nærhedsprincippet er overholdt, hvad er det så, der er uklart?

Den fungerende formand, Jens Joel, gjorde opmærksom på, at det var en embedsmand fra Kommissionen, der gav den tekniske gennemgang. Det hænger ikke nødvendigvis sammen med, om man er nået igennem processen i Bruxelles.

Ligestillingsministeren mente ikke, han havde udtalt sig om det kønsopdelte arbejdsmarked i EU, sagde han til Merete Riisager, men i Danmark er der et markant kønsopdelt arbejdsmarked og i øvrigt også et kønsopdelt uddannelsesvalg. F.eks. er 80 pct. af dem, der studerer til ingeniører, mænd. Også i forskningen er kvinderne underrepræsenteret.

Ligestillingsministeren præciserede i anledning af Pia Adelsteens spørgsmål, at han ville søge mandat i Europaudvalget, inden Danmark bandt sig til en holdning i Rådet.

Der har indtil nu været to arbejdsgruppemøder, og der skal være et tredje, så der er åbenbart andre, der synes, tingene er komplicerede. Der har været en masse spørgsmål vedrørende kravene til tilvalgsscenerier og præferencescenerier, og der har været spørgsmål om, hvorvidt man kan anvende proceduren for reduktion, når bestyrelserne blev valgt på en generalforsamling. Ligestillingsministeren syntes, det var helt fair, for sagen er ikke så enkel, som Pia Adelsteen fremstiller den. Der er ting vedrørende præferenceregler, omvendt bevisbyrde og kendskab til kandidaterne, som det er værd at blive meget klogere på. Der er også spørgsmålet om, hvorvidt man skal inddrage medarbejderrepræsentanterne ved opgørelse af kønsfordelingen i bestyrelsen. Endelig er der uklarhed om, hvilke bestyrelsesmedlemmer der egentlig er omfattet af direktivets forpligtelser. Det er noget, som Erhvervs- og Vækstministeriet er ved at undersøge. I virkeligheden er man i den tekniske gennemgang ikke nået til undtagelsesbestemmelsen endnu. Man skal også spørge ind til sanktioner for landene og for virksomheder.

Ligestillingsministeren mente, man skulle gå konstruktivt ind og spørge og få svar på sine spørgsmål. Det er ikke kun Danmark, der har en masse spørgsmål.

Det er rigtigt, som Lykke Friis siger, at Tyskland har meldt officielt ud, at det vil sige nej, men andre lande har en masse spørgsmål. Som nævnt er man lige nu midt i en teknisk gennemgang, og ligestillingsministeren erindrede ikke, at en minister på dette stadie var blevet kaldt i samråd og afkrævet en stillingtagen til, hvordan Danmark ville stille sig.

Lene Espersen sad tilbage med det helt grundlæggende spørgsmål: "Hvorfor arbejder regeringen ikke for det, et flertal i Europaudvalget ønsker?" I de 18½ år, hun havde siddet i Folketinget, kunne hun kun huske ét eksempel på, at regeringen ikke havde gjort det, og da var det, fordi det ville være imod EU-retten. Kvindevoter handler om ren politik. Når et flertal i udvalget siger, at EU slet ikke skal lovgive på området, så må regeringen arbejde for, at der ikke lovgives på området. Ligestillingsministeren må i forhandlingerne i EU sige, at et flertal i Folketinget ikke vil have lovgivning på området – i stedet for at arbejde videre med forslaget. Hun mente, regeringen måtte være loyal over for det, Europaudvalget har udtalt. Eller vil regeringen give direktivet en chance for at bliver så udvandet, at det måske kan være acceptabelt? Lene Espersen anbefalede regeringen at søge et mandat på et forholdsvis tidligt tidspunkt. Så kunne vore dygtige embedsmænd håndtere sagen på den rigtige måde.

Ligestillingsministeren mente, Lene Espersen talte om to forskellige ting. Hun var skeptisk over for forslaget, og hun mente, det var i strid med nærhedsprincippet. Der kunne imidlertid ikke samles et tilstrækkeligt antal parlamenter til at give Kommissionen det gule kort. Da man talte om nærhedsprincippet, talte man om, hvorvidt EU skulle regulere på dette område. Et flertal i Folketinget sagde, at det syntes man ikke, EU skulle, mens regeringen ikke har noget imod at regulere på ligestillingsområdet. Regeringen har selvfølgelig på møderne i arbejdsgruppen redegjort for, hvordan holdningen er i Folketinget.

Det kan godt være, der er ved at tegne sig et blokerende mindretal, som Lykke Friis er inde på. Men ligestillingsministeren ville have svar på de mange spørgsmål, inden han tog stilling.

Ligestillingsministeren pointerede, at der er tale om et meget tidligt tidspunkt. Man er som nævnt ikke engang færdig med den tekniske gennemgang. Indtil nu er det kun embedsmændene, der har diskuteret. Han ville gerne lægge frem, hvilke spørgsmål vi har stillet, og hvilke svar vi har fået.

Lykke Friis mindede om, at i Ligestillingsudvalget slog ligestillingsministeren ud med armene og sagde, at han ikke havde nogen betænkeligheder ved, at vi kunne få en undtagelse. Nu forstår vi, at det måske alligevel ikke er sådan. Derfor er det et utroligt relevant spørgsmål, Pia Adelsteen stiller.

Lykke Friis ville gerne have at vide, hvad det specifikt er, vi skal have svar på, før vi tager stilling.

Hun troede egentlig, vi i Danmark var enige om, at vi ikke skulle have kvoter, men mener, at det i højere grad er kompetencer, man skal fokusere på. Ikke desto

mindre er ligestillingsministeren i tvivl om, hvorvidt han kan acceptere et direktiv, som jo vil sætte ligestilling på formel. Det kan godt være, der ikke er sanktioner nu, men man behøver ikke være synderlig kreativ for at finde ud af, hvad der vil ske, hvis landene ikke indfrier målene i 2020. Så vil der nok komme en kommissær rendende, som siger, at der skal være sanktioner.

Ligestillingsministeren nævnte som et eksempel på, hvad der er problematisk, at de 40 pct. kun gælder for menige bestyrelsesmedlemmer, dvs. bestyrelsesmedlemmer der ikke deltager i den daglige ledelse af selskabet. Man kan alternativt vælge at sige, at direktivet gælder for alle bestyrelsesmedlemmer, herunder direktører, eksterne bestyrelsesmedlemmer og medarbejderrepræsentanter. I så fald er målet 33 pct. af det underrepræsenterede køn. Erhvervs- og Vækstministeriet er ved at undersøge, hvad det betyder for bestemmelserne i den danske selskabsret. Det drøftes også, om direktivets bestemmelser om gennemsigtige rekrutteringsprocedurer kun skal gælde de menige bestyrelsesmedlemmer. Kommissionen har ikke gennemgået denne del af direktivforslaget, så det er stadig uklart.

Ligestillingsministeren advarede Lykke Friis mod at gætte på, hvad der vil ske i 2020. Der står i direktivet, at hvis målet ikke er nået i 2020, skal man bare arbejde videre for at nå målet.

Pia Adelsteen spurgte, hvordan man kan undersøge, hvilken virkning reglerne vil have på danske virksomheder, når reglerne er uklare.

I den tekniske gennemgang stiller man åbenbart en række spørgsmål og får en række svar. Hun ville gerne vide, om man i den forbindelse drøfter, hvordan teksten kan blive mere klar.

Hun ville gerne vide, om regeringen arbejder for at få et blokerende mindretal.

I anledning af Lykke Friis gætterier på, hvad der vil ske i 2020, henviste Pia Adelsteen til, at typisk er det sådan, at når der først ligger et direktiv, så er det vanskeligt at få det fjernet igen.

Merete Riisager mente, at når man vil opløse det kønsopdelte arbejdsmarked på nationalt niveau, må man vel også gå ind for, at det sker på EU-niveau. I den forbindelse spurgte hun, om ligestillingsministeren mener, man skal gøre noget for at påvirke menneskers valg af uddannelse på EU-niveau. I så fald er han i modstrid med andre ministre, som ikke mener, det er en opgave for EU.

Den fungerende formand, Jens Joel, betegnede det som fair, at man også kom ind på den bredere arbejdsmarkedspolitiske sammenhæng, men påpegede, at det ligger uden for samrådsspørgsmålene.

Ligestillingsministeren svarede Pia Adelsteen på spørgsmålet om, hvorvidt teksten kom til at stå mere klar, at der indtil nu kun var kommet mundtlige svar på de stillede spørgsmål. Man var ikke i gang med at diskutere konkrete ændringer i teksten.

Han mente, det var for tidligt at forholde sig til, om vi vil være med i et blokerende mindretal. Med det tyske nej vil der nok gå rigtigt lang tid, før direktivet bliver færdigbehandlet.

Ligestillingsministeren sagde til Merete Riisager, at det ikke havde været forhandlet, om man skulle opløse det kønsopdelte arbejdsmarked. Han genfortalte en anekdote, som han tidligere havde fortalt i Europaudvalget, hvor hans datter, som gik i 8. klasse, ikke vidste, hvad en ingeniør beskæftigede sig med.

Lykke Friis mente ikke, man behøvede analysere så meget for at finde frem til, at når der tales om bestemte procentsatser, så er der tale om kvoter. Det ønsker Venstre ikke at skibe sig ind i. Det undrede hende, at ligestillingsministeren kunne være i tvivl om, hvad han skulle mene om det, når han selv har sagt, at han er imod kvoter.

Hun ville gerne vide, om forholdet er det, at hvis vi får en undtagelse, kan ligestillingsministeren godt gå ind for direktivet, men hvis vi ikke får en undtagelse, går han imod det.

Lene Espersen erklærede sig helt enig i Lykke Friis' bemærkninger om kvoter. Det Konservative Folkeparti synes, vi skal være en del af et blokerende mindretal. Hun ville gerne have sikkerhed for, at ligestillingsministeren vil arbejde for det, et flertal i Folketinget går ind for.

Pia Adelsteen bakkede også op om Lykke Friis' udtalelse.

Når ligestillingsministeren siger, det er for tidligt at tage stilling til, om vi skal være en del af et blokerende mindretal, glemmer han, at et flertal i Folketinget ikke mener, nærhedsprincippet er overholdt.

Den fungerende formand, Jens Joel, gjorde opmærksom på, at én ting er, om nærhedsprincippet er overholdt, noget andet er det mandat, Europaudvalget på et tidspunkt skal give. Det mandat skal regeringen selvfølgelig have et flertal for.

Ligestillingsministeren sagde i anledning af Lykke Friis' indlæg, at han syntes, det var rigtigt svært at sige, om der er tale om kvoter. Kvoter er andele, men der er mange forskellige definitioner af kvoter. Når vi i Danmark har taget afstand fra kvoter, har det i stor udstrækning været kvoter, som er forbundet med sanktioner. Det er midlerne, der er bindende, altså transparente rekrutteringsprocedurer og kriterier. Målet er ikke en bestemt kvote. Der er som nævnt ikke knyttet nogen sanktioner til. Hvis man ikke opnår de 40 pct. i 2020, så sker der ingenting.

Ligestillingsministeren beroligede Lene Espersen med, at regeringen havde redegjort for Folketingets holdning.

Med hensyn til det blokerende mindretal ville ligestillingsministeren nok være kloge, når han kom ind i udvalgslokalet og forelagde et forhandlingsoplæg, sagde han til Pia Adelsteen.

Pia Adelsteen var dybt uenig i den definition af kvoter, ligestillingsministeren anvendte. Hun mente ikke, kvoter har noget med sanktioner at gøre. Kvoter er andele. Hvad enten der er tale om 10 eller 20 eller 30 eller 40 pct., så er der i hendes øjne tale om kvoter.

Lykke Friis gentog sit spørgsmål om, hvorvidt det er et krav fra den danske regerings side, at vi får en undtagelse.

Ligestillingsministeren mente, Pia Adelsteens udtalelse om kvoter bekræfter, at der er forskellige definitioner af kvoter. Han opfordrede til, at man slår op i ordbøger eller Googler ordet, inden man diskuterer sagen næste gang.

Over for Lykke Friis gentog han, at vi faktisk ikke er kommet til undtagelserne endnu, men vi vil gøre det helt klart, at selvfølgelig er det et ønske fra dansk side at få en undtagelse.

Mødet slut kl. 12.55.

Ref.: BE/its